

Työ- ja elinkeinoministeriön ilotulitteita koskeva kuulemistilaisuus 15.11.2023

Suomen eläinoikeusjuristit ry:n huomiot selvitysluonnokseen

Suomen Eläinoikeusjuristit ry katsoo, että F2 ja F3 -luokkien ilotulitteiden kuluttajakäytön täyskielto on perusteltua lukuisista syistä, mm. työ- ja elinkeinoministeriön selvitysluonnoksessa todetuista syistä, liittyen niiden vaikutuksiin ihmisten ja eläinten terveyteen sekä ympäristöön. Suomen eläinoikeusjuristit katsoo, että Suomen ja EU:n nykyainsäädännössä on useita säännöksiä, jotka mahdollistaisivat tällaisen täyskiellon. Suomen kemikaaliturvallisuuslain 83 a § säättää mm., ettei kuluttajille saa luovuttaa ilotulitteita, jotka aiheuttavat kovan äänen vaikutuksesta häiriötä ihmisten tai eläinten viihtyvyydelle. Selvitysluonnoksessa esille nostettu Irlannin lainsäädäntö taas osoittaa, että koska EU:n komissio ei ole puuttunut Irlannin kuluttajailotulitteiden käyttökieltoon, sen lainsäädännön ei ole katsottu olevan EU-säännösten vastainen.

Tässä lausunnossa keskitytään nimenomaan ilotulitteista aiheutuviin meluhaittoihin. Selvitysluonnos toteaa, ettei ilotulitteista aiheutuvaan meluhaittaan ole kiinnitetty vastaavasti huomiota kuin turvallisuuteen. Tämä on selkeä epäkohta erityisesti eläinten näkökulmasta, koska nimenomaan ilotulitteiden voimakkaat räjähdysäänit aiheuttavat eläimille ongelmia. Suomen eläinoikeusjuristit korostaa, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 13 artikla tunnistaa eläimet tuntevina olentoina, joiden hyvinvoinnin vaatimukset tulee ottaa täysimääräisesti huomioon. Ilotulitteista aiheutuvat meluhaitat ovat merkittäviä paitsi ihmisille, myös eläimille, niin luonnonvaraisille kuin ihmisen hoidosta riippuvaisille eläimille, joille voi aiheutua melusta huomattavaa terveyshaittaa, ahdistusta ja pelkotiloja.

Selvitysluonnoksessa todetaan, ettei ole voitu tunnistaa tiettyjä tuotteita tai tietyn luokan tuotteita sellaisiksi, että ne aiheuttaisivat enemmän vaaraa kuin toiset. Kuitenkin Suomen nykyainsäädännössä on jo rajoituksia nimenomaan luokan F2 ja F3 -tuotteiden osalta ja myös EU-säädöksissä on niistä erityismääräyksiä. Nämä eivät kuitenkaan ole suojelleet ihmisiä ja eläimiä riittävästi näiden ilotulitteiden kielteisiltä vaikutuksilta. F2 ja F3 -luokkien ilotulitteiden kuluttajakäytön täyskieltoa puoltavat useat painavat seikat. Näiden ilotulitteiden käytön rajaaminen ammattilaisille voisi lisätä vastaavasti pienempien ilotulitteiden käyttöä, jolloin myös ilotulitemyyjien taloudellinen menetys vähenisi.

Suomen eläinoikeusjuristit katsoo, että selvitysluonnoksen kuusi parannusehdotusta ovat oikeasuuntaisia mutta riittämättömiä ja esim. mahdollisen direktiivi uudistuksen osalta toteutuessaankin aikaavieviä. Nykyinen ilotulitteiden melun enimmäistaso on korkea, 120 desibeliä. Vähimmäisparannus nykytilanteeseen olisi säätää ilotulitteiden käytöstä aiheutuvalle melulle alhaiset ohjearvot.

Suomen eläinoikeusjuristit ry:n puolesta,

Tarja Heinilä-Hannikainen

Suomen eläinoikeusjuristit ry:n hallituksen jäsen